

Miljøcenter Århus
Lyseng Alle 1
8270 Højbjerg

Fremsendt pr. e-mail til post@aar.mim.dk
samt som almindelig postforsendelse

26. april 2010

Høringssvar vedr. udkast til VVM-tilladelse og udkast til miljøgodkendelse for udvidelsen af et naturgaslager ved Ll.Torup. Journalnummer AAR-200-00015

Friluftsrådet har modtaget høringsbrev vedrørende "Forslag til kommuneplantillæg med VVM for udvidelse af Energinet.dks naturgaslager ved Ll. Torup". Friluftsrådet har gennemgået høringsmaterialet og har på denne baggrund en række bemærkninger til den del af høringsmaterialet der vedrører forslag til VVM-tilladelse og forslag til miljøgodkendelse.

Indledningsvis vil gøre opmærksom på, at Friluftsrådet er en paraplyorganisation, som har til formål at støtte og opmuntre til friluftsliv og naturforståelse under hensyntagen til natur og miljø. En af vores væsentligste opgaver er at varetage friluftersinteresser for vores 91 medlemsorganisationer, og det er på denne baggrund vi sender denne skrivelse. Vi vurderer, at projektet har omfattende negative miljøkonsekvenser, som forringer flora, fauna og vandkvaliteten i Hjarbæk Fjord og dermed påvirker udøvelsen af friluftsliv i området. Blandt de organisationer, der vurderes at blive negativt påvirket af projektet, kan følgende nævnes: Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Amatørfiskerforening, Dansk Fritidsfiskerforbund, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Fritidssejler Union, Dansk Sejlunion, Dansk Kano og Kajak Forbund, Havkajakroerne, Dansk Ornitologisk Forening, Biologforbundet samt De grønne pigespejdere (med lejren Spejderklinten, Sundstrup). Hertil skal nævnes at uorganiserede friluftsbbrugere og lokale borgere også påvirkes negativt af projektet. Det gælder f.eks. borger der færdes i naturen, sommerhusejere og badegæster m.m..

På baggrund af ovenstående ønsker Friluftsrådet hermed at fremføre følgende indsigelser imod det fremsendte udkast til VVM-tilladelse og Miljøgodkendelse:

Friluftsrådet kan ikke acceptere, at der gives VVM-tilladelse og miljøgodkendelse til et projektet, der strider imod EU's Fuglebeskyttelses- og habitatdirektiver

Fugle- og habitatdirektiverne fastsætter mål for at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper og dyre- og planterarter i de udpegede Natura 2000 områder. Danmark er i den forbindelse forpligtet til at sikre, at der ikke sker en forringelse af status i de udpegede områder og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå de fastsatte mål. Direktiverne siger klart og tydeligt, at der ikke må planlægges eller gennemføres indgreb, der forringer vilkår for de naturtyper og fugle-/dyrearter, som områderne er udpeget på. Jf. Habitatdirektivets artikel 6, stk.3.

Danmark har forpligtet sig til at sikre, at alle myndigheder i deres arealdrift, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt skal lægge Natura 2000-planen til grund, og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå de fastsatte mål.

Lovns Bredning og Hjarbæk Fjord er en del af Natura 2000 område nr.30 (H30, F14, F24), og det er derfor uforeneligt med direktiverne, at tilføje Lovns Bredning de skader, der iflg. VVM-redegørelsen vil kunne forekomme ved udledningen af saltbrine, indeholdende forholdsvis ukontrollerede mængder af kviksølv, barium, cadmium, bly og andre miljøfremmede stoffer.

Miljødatanøglen betegner cadmium som ekstrem farlig, og kan selv i små mængder skade både dyr og mennesker, mens kviksølv prioriteres som meget farligt og bly må f.eks. end ikke benyttes til fiskernes synkelodder eller jægernes hagl.

Desuden anføres i "Forslag til Natura 2000-plan 2009-2015" for området udgivet af Miljøcenter Ringkøbing, at "der er forhøjede koncentrationer af miljøfarlige stoffer i Lovns Bredning og Hjarbæk Fjord", og det kan således ikke tillades, at der tilføjes yderlige mængder til denne lavvandede og sårbare gren af et indre farvand, som Limfjorden udgør.

I VVM-redegørelsen under "konsekvensvurdering af Natura 2000 områdets naturtyper og arter" fremgår det, at projektet vil påvirke områdets fisk og bundfauna, plankton, fritid og andre interesser samt sundhed og socioøkonomi.

Friluftsrådet er imod, at projektet godkendes på et usikkert beslutningsgrundlag

VVM-redegørelsen taler om 0,1 %, altså i alt 16.800 ton miljøfarlige stoffer, men tallet kan meget vel være væsentlig større, idet ingen har overblik over, hvad salthorsten indeholder, ligesom analyseresultaterne fra de gamle kaverne har været problematiske.

Analyser af saltbrineprøver udtaget i 2007 viser forskel på brine fra samme kaverne (lys og mørk i To-5) ligesom sideløbende analyser af tysk og dansk laboratorium rapporteres at vise væsentlig forskel i resultaterne af miljøfremmede stoffer.

Friluftsrådets holdning er, at vi ikke har tillid til, at vurderinger og skøn under et eventuelt pilotprojekt får en tilstrækkelig, kritisk behandling, idet vi tilslutter os de mange tilkendegivelser fra forskellige andre sider, som peger på, at der er alt for mange usikre skøn og vurderinger i VVM-redegørelsen. Vi tror ikke, at pilotprojektet kan levere et sikkert beslutningsgrundlag, når end ikke VVM-redegørelsen kan levere et sikkert beslutningsgrundlag.

Pilotprojektet tænkes gennemført med lav gennemskylningshastighed, og skulle derefter kunne danne grundlag for at resten af projektet foregår med høj gennemskylningshastighed. Men vi tror, at gennemskylningen med forhøjet hastighed vil transportere proportionelt mere materiale med sig fra undergrunden, og vi synes, at det er en yderst optimistisk vurdering at antage, at 90 % af de farlige stoffer forbliver i kaverne og bundfældes der.

De talrige beretninger fra forholdene under etableringen i 1980'erne af det eksisterende Naturgaslager i Ll. Torup kan Friluftsrådet ikke sidde overhørig, og vi vil understrege, at de skal have meget større vægt i beslutningsprocessen for en eventuel udvidelse, end tilfældet har været i den hidtil forløbne demokratiske proces.

Friluftsrådet finder således ingen argumenter i den fremlagte Miljørapport og VVM-redegørelse, som leder os til at støtte tilladelsen til at gennemføre projektet med gennemskylning med vand fra Hjarbæk Fjord og udledning af det forurenede spildevand i Lovns Bredning.

Vi mener ikke, at en udvidelse skal iværksættes, om end den muligvis kan blive til en profitabel forretning for Energinet.dk ved salg af lagerkapacitet til omkringliggende lande, når omkostninger er en gentagelse af ugunstige miljøforhold i Limfjordsområdet.

Endvidere mener vi, at denne sag bør have opmærksomhed for mere end det lokale område, idet såvel forslag om andre udledningssteder som udvinding af saltet som en ressource vedrører en større del af Danmarks befolkning.

Såfremt projektet opnår VVM-tilladelse på trods af ovenstående forhold, mener Friluftsrådet at der som minimum bør stilles krav om miljøvenlige løsninger

I Friluftsrådet er vi blevet opmærksomme på, at der findes alternative løsninger til udledning af forurenede spildevand fra gennemskylning af såvel eksisterende som nye kaverner. Disse alternative løsninger er mere miljøvenlige, og derfor mener vi, at der bør stilles krav om at én af disse løsninger skal ligge til grund for projektet. Én af de alternative løsninger er at anvende det udskyllede salt til industrielle formål i stedet for at udlede det som spildevand til den sårbare Lovns Bredning. En anden alternativ løsning er at udlede det saltholdige udskylningsvand til mindre sårbare havmiljøer som Kattegat, Jammerbugt eller Vesterhavet. Vi er opmærksomme på at disse løsninger er behandlet og forkastet i VVM-redegørelsen som værende for besværlige og for dyre. Men i Friluftsrådet mener ikke, at projektet kan spares for disse forhøjede omkostninger på bekostning af miljøet i og omkring de følsomme og i øvrigt Natura 2000-beskyttede områder Hjarbæk Fjord og Lovns Bredning.

Til slut vil vi nævne, at vores bemærkninger og indsigelser til Kommuneplantillæg for Viborg Kommune og Vesthimmerland Kommune fremsendes separat.

Med venlig hilsen

Anni Juhl Jørgensen
Formand for Friluftsrådet LimfjordSyd

Jeppe Jørgensen
Formand for Regionskontaktudvalget